

Høringsuttalelse Demensplan 2020

Stavanger universitetssjukehus, Helse Stavanger

Innledning

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt utkast til Demensplan 2020 ut på høring. Planen foreslår fem hovedgrep for å bedre tjenestetilbudet til personer med demens og deres pårørende:

- Forebygging
- Diagnose til rett tid og tett oppfølging etter diagnose
- Aktivitet, mestring og avlastning
- Pasientforløp med systematisk oppfølging og tilpassede tjenestetilbud
- Involvering og deltagelse

Regionalt kompetansesenter for eldremedisin og samhandling (SESAM) koordinerer høringsinnspill fra Helse Stavanger HF. Frist for innspill er 1. september 2015.

Hovedgrep og tiltak

Planen har en god profil som legger en personsentrert tilnærming til grunn. Satsingen på tidlig intervensjon og tett oppfølging gjennom hele sykdomsforløpet er etter vårt syn viktig med tanke på å leve bedre med demenssykdom.

Denne strategien kan gi sekundærforebyggende effekter, noe som bør få en forskningsmessig evaluering med tanke på helsegevinster for involverte, ressursutnyttelse i helsetjenestene, samfunnsøkonomiske konsekvenser og innvirkning på holdninger til demenssykdom, integrering av mennesker med demens i samfunnslivet og mulighet for deltagelse og aktivitet,

Planen skisserer modellutprøvinger av tiltakene. Disse bør evalueres i et forskningsmessig komparativ design.

DP 2020 nevner kun ett konkret forskningsprosjekt - en prevalensstudie. For øvrig henvises det til utlysning av forskningsmidler. Etter vår mening bør planen konkretisere hvordan tiltakene kan gis en forskningsmessig evaluering.

Kunnskapsgrunnlaget for tiltakene er i liten grad nevnt, men vi regner med at dette vil integreres i kommende nasjonale retningslinjer.

Kommunene blir ansvarlig nivå for de fleste av tiltakene, men sykehusene har en viktig rolle i implementeringen i kraft av spesialkompetanse og forskningskapasitet.

Hvordan kan Stavanger universitetssjukehus bidra til å nå målene?

Stavanger universitetssjukehus har et lokalt senter for eldremedisin. Dette var - og er - engasjert i implementering og videreføring av Demensplan 2015. Arbeidet skjer i nært samarbeid med Fylkesmannen i Rogaland, Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester i sør- Rogaland (USHT) og kommunene i sykehusets opptaksområde.

Fra 2010 har senteret fått i oppdrag fra Helse Vest å være regionalt kompetansesenter for eldremedisin og samhandling (SESAM) i helseregionen. Oppfølging av Demensplan 2015 har vært sentralt i det

regionale arbeidet i samarbeid med USHT ene, Senter for omsorgsforskning vest, fylkesmennene, KS, helseforetakene og kommunene. SESAM har også bidratt i utarbeidelsen av den nye planen – Demensplan 2020.

Stavanger universitetssjukehus kan gjennom samarbeidet med SESAM bidra til å nå målene i Demensplan 2020 ved å:

- Videreføre tiltakene fra Demensplan 2015
- Utvikle og gjøre en forskningsmessig evaluering av brukerskole (Demensskolen)
- Videreutvikle kunnskapen om sammenhengen mellom hjerte og hjerne ved videreutvikling av forskningssamarbeid med kardiologisk avdeling om demens.
- SESAM planlegger å utvikle og forske på modeller for tidligintervensjon ved demens og helhetlig oppfølging etter diagnose. Muligheten for dette ligger til rette ved at man har et etablert samarbeid med alle aktørene lokalt og regionalt og forskningssamarbeid nasjonalt og internasjonalt.
- SESAMs kursavdeling sprer kunnskap gjennom samarbeid med Nasjonalt kompetansetjeneste for aldring og helse om Demensomsorgens ABC og eldreomsorgens ABC.
- SESAM har spesialkompetanse på verktøy for implementering av personsentrert omsorg; DCM, Marte Meo og VIPS modellen og underviser dette.
- SESAM driver utdanning på masternivå i personsentrert omsorg ved Universitetet Stavanger.
- SESAM har en rekke prosjekter i gang med demensrelaterte tema (VFT, ernæring, pårørende, osv) slik at et tverrvitenskapelig og tverrsektorielt fagmiljø kan bidra til implementering av målene i Demensplan 2020.

Oppsummering

- Planen har en god profil.
- Tiltakene bør følges av forskning.
- Av hovedgrepene er *Diagnose til rett tid og tett oppfølging etter diagnose*, det som må prioriteres med tanke på iverksetting av NCD strategien.
- Stavanger universitetssjukehus kan følge opp mange deler av planen og spesielt demensskoleprosjektet som grunnlag for tidlig intervensjon med nasjonalt og internasjonalt samarbeid. I sykehuset har man i mange år drevet tidligintervensjonsstudien TIPS i forhold til psykoselidelser – med betydelig kliniske og forskningsmessige resultater. Stavanger universitetssjukehus kan nytte denne erfaringen i en lignende oppfølging av mennesker med demens.

Allan Øvereng,
Nettverkskoordinator, SESAM